

Det unga Internet - Litteraturlista

En litteraturlista för dig som har blivit inspirerad under en temadag arrangerad av projektet Det unga Internet. Du får tips för vidare läsning inom områden som informationssökning och källkritik och barn och ungas nätkulturer. Den första delen av listan innehåller material som kan ge inspiration inför dina egna lektioner, den senare delen av listan innehåller forsknings- och fördjupningsmaterial. I de fall där materialet även finns utlagt på Internet finns en länkadress.

Inspirationsmaterial inför lektioner

Célen, Gunilla: Säker surfning på nätet. Datorn i Utbildningen 2005:1. Gunilla Célen har testat SAFT-projektets startpaket Säker på nätet tillsammans med sina elever i skolor 5.

<http://www.diu.se/nr1-05/nr1-05.asp?artikel=s18>

Fagerberg, Nils: Frustration i klassrummet - att surfa och inte hitta. Datorn i Utbildningen 2005:1. Vad händer när elever koncentrerar sig på insamlande av fakta istället för att ägna sig åt problemlösning och lärande? Ett resonemang utifrån forskningsrapporten Textflytt och sökslump.

<http://www.diu.se/nr1-05/nr1-05.asp?artikel=s12>

Fagerberg, Nils: Googlad rundtur bland nedladdare, nätpirater och drakar. Datorn i Utbildningen 2005:5. Efter att ha googlat runt på nätet och läst om upphovsrätt och fildelning fick Nils Fagerberg både nya insikter och roliga undervisningsidéer.

<http://www.diu.se/nr5-05/nr5-05.asp?artikel=s6>

Fagerberg, Nils: Något nytt med Lunar? Den ena av två artiklar om Lunarstorm i skolan i Datorn i Utbildningen 2004:5. "Istället för att bara av slentrian förbjuda borde vi pedagoger sätta oss ner och tillsammans diskutera skolans policy i de här viktiga frågorna."

Fagerberg, Nils: Sant eller falskt? - Säpos uppdrag är att förstöra ryska piroger. Datorn i Utbildningen 2004:3. Nils Fagerberg, gymnasielärare berättar om hur han arbetar med Sökmästartävlingen och med källkritik utifrån en falsk SÄPO-sida tillsammans med sina elever på fordonsprogrammet.

<http://www.diu.se/nr3-04/nr3-04.asp?artikel=s14>

Koljonen, Johanna: Sandor Slash Ida. En filmhandledning utgiven av Svenska Filminstitutet. Filmens huvudpersoner Sandor och Ida träffas från början i en chatt, men övergår till att träffas i verkligheten. Johanna Koljonen ger förslag på hur du kan arbeta med och diskutera filmen Sandor Slash Ida i skolan.

http://www.sfi.se/sfi/IMAGES/PDF_FILES/SE_PA_FILM/SKOLBIO/FILMHANDLEDNING/SANDORSLASHIDA.PDF

Müller, Lena: Bli sökmästare med några enkla steg. Datorn i Utbildningen 2003:6. Lena Müller höll tidigare i tävlingen Sökmästaren. I artikeln ger hon nybörjartips för dig som vill lyckas med att söka.

Löfberg, Katarina: Lunarstorm i skolan – hot eller tillgång? Den ena av två artiklar om Lunarstorm i skolan i Datorn i Utbildningen 2004:5. Katarina Löfberg menar att Lunarstorm är ett underutnyttjat verktyg i undervisningen.

Näslundh, Carina: Chattspråk och sms på väg in i skriftspråket? Artikel publicerad på Kollegiets webbplats. Påverkar chattspråket elevers skriftspråk i skolan. Carina Näslundh intervjuar Ylva Hård af Segerstad och Sylvana Sofkova Hashemi som djupstuderar detta ämne.

<http://www.kollegiet.com/templates/StandardPage.aspx?id=2102&IDnav=37>

Näslundh, Carina: Danska barn lär sig läsa med krigsspel. Datorn i utbildningen 2004:8. Även publicerad på Kollegiets webbplats. Artikeln berättar om hur danska elever med läs- och skrivsvårigheter fått utveckla sina färdigheter med hjälp av krigsspelet Counterstrike.

<http://www.kollegiet.com/templates/StandardPage.aspx?id=1222&IDnav=75&hit=true>

Näslundh, Carina: Sim city i skoltävling. Datorn i utbildningen 2004:8. Även publicerad på Kollegiets webbplats. Elever på Linnéskolan i Malmö fick designa sin egen stad i spelet Sim city.
<http://www.kollegiet.com/templates/StandardPage.aspx?id=1216&IDnav=26&hit=true>

Nätkulturer och ungdomsvärldar. Datorn i utbildningen presenterar ett urval av de senaste årens artiklar kring ungdomsvärldar och nätkulturer.
<http://www.diu.se/diu.asp?val=ungdom>

Olson, Kristin och Cecilia Boreson: Medieresor : om medier för pedagoger. UR i samarbete med Myndigheten för skolutveckling och Svenska filminstitutet, Stockholm, 2004. I boken intervjuas mediepedagoger och läsaren får tips om hur man kan tänka kring medier i skolan. Boken innehåller också övningar, en referensdel och en cd-romskiva med material från Multimediabyrå.

Rask, Stig Roland: Hotbilder och motbilder : om värderingar, lärande och Internet. Gothia, Stockholm, 2002. Författaren resonerar kring allt som har med elever, datorer och Internet att göra. Han tar även upp fuskproblemet, källkritik, digitala mötesplatser med mera.

Rask, Stig Roland: Med eller utan filter. Stockholm, KK-stiftelsen, 2000. "Frågan är inte vilka tekniska filter vi kan installera i datorerna, utan vilka etiska filter vi kan installera i eleverna", säger Stig Roland Rask, lärare och tidigare projektledare för "Etik och Internet" vid Fredriksdalskolan i Lidköping.
<http://www.kks.se/templates/Publications/PublicationPage.aspx?id=554>

Wilson, Martin: Chatta på lektionstid. Ingår i antologin Skolbok ITiden men finns även utlagd som pdf-fil på Kollegiets webbplats. Martin Wilson berättar om hur han använt chattar som redskap och kommunikationsinstrument i undervisningen.
<http://www.kollegiet.com/templates/PuftStartPage.aspx?id=2108>

Widegren, Pia: Unik chans till insyn i ungdomars liv. Datorn i Utbildningen 2003:2. Artikelförfattaren berättar om hur hon använt Lunarstorm och Skunk tillsammans med sina elever på Barn- och fritidsprogrammet.
<http://www.diu.se/nr2-03/nr2-03.asp?artikel=s16>

Forskning och fördjupningsmaterial

Alexandersson, Mikael & Limberg, Louise: Textflytt och sökslump - informationssökning via skolbibliotek. Myndigheten för skolutveckling, Stockholm, 2004. I skolnära skildringar beskrivs och analyseras elevers arbete med informationssökning.
<http://www.skolutveckling.se/publikationer/>

Carlsson, Jonas: Att spela en roll. Om datorspel och dess användare. Tidskrift för lärarutbildning och forskning 2005:1-2, Umeå universitet. Artikeln definierar och analyserar olika typer av datorspel och deras effekter på användaren.
http://www.educ.umu.se/presentation/publikationer/lof/lofu_nr1-2_2005.pdf

Dunkels, Elza: Nätkulturer - vad gör barn och unga på Internet? Tidskrift för lärarutbildning och forskning 2005:1-2, Umeå universitet. Med utgångspunkt i fyra påhittade ungdomar och deras nätvanor resonerar Elza Dunkels kring barn och ungas virtuella gemenskaper på Internet.
http://www.educ.umu.se/presentation/publikationer/lof/lofu_nr1-2_2005.pdf

Eklöf, Anders: Medvetande och kultur. Högskolan i Kristianstad, 2003. I sin magisteruppsats i pedagogik har Anders Eklöf studerat hur högstadiel elever arbetar med källkritik på material som de har hittat på Internet.
http://www.distans.hkr.se/anders/texter/medvetande_och_kultur.pdf

Enochsson, AnnBritt: Ett annat sätt att umgås - yngre tonåringar i virtuella gemenskaper. Tidskrift för lärarutbildning och forskning 2005:1-2, Umeå universitet. En studie av 52 ungdomar i åldrarna 12-14 år och deras användning av möteplatsen Lunarstorm. Utgångspunkten för Ann-Britt Enochsson är att tekniken är transparent för ungdomarna.
http://www.educ.umu.se/presentation/publikationer/lof/lofu_nr1-2_2005.pdf

Enochsson, AnnBritt: Meningen med webben - en studie om Internetsökning utifrån erfarenheter i en fjärdeklass. Karlstads universitet, 2001. Vilka sökstrategier använder elever? Är de källkritiska? Avhandlingen ger en bild av hur elever i en fjärdeklass gör när de fritt söker information på Internet.

Hernwall, Patrik: Barn@com - att växa upp i det nya mediasamhället. Högskoleförlaget vid Lärarhögskolan i Stockholm, 2003. För barn som växer upp idag är datorer och mobiler en självklarhet. I boken varvas barns egna berättelser varvas med Patrik Hernwalls egna teoretiska resonemang.

Hernwall, Patrik: Barns digitala rum - berättelser om e-post, chatt & Internet. Stockholms universitet, 2001. I sin forskning har Patrik Hernwall samtalat med barn i åldrarna 8-13 år, både i deras skolmiljöer och via e-post och chatt. Detta är hans doktorsavhandling som redovisar forskningen.
<http://mt.sh.se/~hernwall/text/bdr.pdf>

Hård af Segerstad, Ylva: Use and adaptation of written language to the conditions of computer-mediated communication. Göteborgs universitet, 2003.

Hur påverkas svenska språket av chatt? Avhandlingen analyserar språket i olika typer av elektronisk kommunikation som till exempel chatt och sms. http://www.ling.gu.se/%7eylvah/dokument/ylva_diss.pdf

Johansson, Barbro: Kom och ät! Jag ska bara dö först : datorn i barns vardag. Etnologiska föreningen i Sverige, Göteborg, 2000. I sin doktorsavhandling har etnologen Barbro Johansson intervjuat barn i åldrarna 7-12 år.

Leth, Göran & Torsten Thurén: Källkritik för Internet. Stiftelsen för psykologiskt försvar, Stockholm, 2000. Författarna beskriver hur man kan bedriva källkritik på Internet och visar att det är viktigt att vara kritisk även mot de källor man litar på.
http://www.psyccdef.se/bibliotek/report_show.asp?FileID=37

Limberg, Louise: Att söka information för att lära: En studie av samspel mellan informationssökning och lärande. Göteborgs Universitet, 1998. Louise Limbergs doktorsavhandling tar sin utgångspunkt i att försöka ta reda på vad gymnasieelever lär sig av den information de söker och använder i skoluppgifter.

Linderoth, Jonas: Datorspelandets mening : bortom idén om den interaktiva illusionen. Acta Universitatis Gothoburgensis, Göteborg, 2004.
Hur beter sig barn och hur påverkas de när de spelar datorspel? Har spelen några pedagogiska effekter? I sin doktorsavhandling har Jonas Linderoth studerat barn i åldrarna 6-11 år.

Thurén, Torsten: Sant eller falskt? - metoder i källkritik. KBM, Stockholm, 2003. Boken beskriver de källkritiska principerna och innehåller också konkreta exempel, i de flesta fall hämtade från massmedia.
<http://www.krisberedskapsmyndigheten.se/publikationer>

Olin, Fredrik: Digital mobbning - trakasserier bland ungdomar via Internet och sms. Karlstads universitet, 2003. Magisteruppsatsen bygger på intervjuer och litteraturstudier och finns att ladda ner från Fredrik Olins hemsida.
<http://www.digitalkultur.se>

Sjöberg, Ulrika: Screen rites: a study of Swedish young people's use and meaning-making of screenbased media in everyday life. Lunds universitet, 2002. "Det är okej att ljuga när man chattar" säger ett av barnen som Ulrika Sjöberg har intervjuat i sin doktorsavhandling. Hon har studerat och försökt tolka hur unga människor använder och upplever TV, datorspel och Internet i vardagslivet.

Sveningsson, Malin: Webben som provrum i jakten på ett vuxet jag. Artikel publicerad på Kollegiets webbplats. Malin Sveningsson studerar pojkars och flickors könsroller på nätet. Hon har bland annat studerat krypin på Lunarstorm.
<http://www.kollegiet.com/templates/StandardPage.aspx?id=1153&IDnav=28&hit=true>

Webbplatser

Kolla källan, Myndigheten för skolutveckling
<http://www.skolutveckling.se/skolnet/kolla>

Medierådet
<http://www.medieradet.se>

Kollegiet
<http://www.kollegiet.com>

Datorn i utbildningen
<http://www.diu.se>

Nätkulturer
<http://www.kulturer.net/>